

کشف فرہنگ و صفہ

۵۰۰
۷۷

۱

از نشریات وزارت فرهنگ

وزارت فرهنگ

گزارش کنفرانس فرهنگی

اصفهان

دی ماه ۱۳۳۶

بنام خدا

شکی نیست که در مسائل اجتماعی مهمی مانند امر تعلیم و تربیت احتیاج مبرمی بتبادل نظر و مشاورت هست و اولیای فرهنگ معتقدند که با وجود نیاز شدیدی که بیک رشته تحولات اساسی و سریع در نحوه تعلیم و تربیت فرزندان ایران احساس میشود هر گونه شتابزدگی و اقدام عجولانه در این باب دور از شرط عقل و احتیاط خواهد بود و بهتر است در هر گامی که در این راه برداشته میشود با صاحب نظران و اهل فن مشورت و تبادل نظر بشود و پیش از اجرای هر طرحی ابتداء زمینه فکری مساعدی در بین کسانی که باید این طرحها را اجرا کنند بوجود آید . زیرا بی هیچ تردیدی فرهنگ گذشته مادارای مبانی استوار و مزایای بیشماری است که از باب حفظ و تقویت آنها باید هر گونه قدم اصلاحی در امور فرهنگی با کمال احتیاط برداشته شود تا از این رهگذر صدمه و زیانی متوجه مبانی و موارث تربیتی و ملی و وطن عزیز ما نگردد.

با توجه باین اصول بود که وزارت فرهنگ بدستور جناب آقای دکتر محمود مهران وزیر فرهنگ و در دنبال نتایج سودمندی که از کنگره تابستان سال ۱۳۳۶ بدست آورد برای تکمیل و اجرای تدریجی قسمتی از تصمیمات کنگره، همچنین بمنظور بحث در باب طرحها و نقشه های اصلاحی جدیدی که بطور مستمر برای بهبود وضع تعلیم و تربیت در ایران، پیشنهاد میشود کنفرانس تعلیمات ابتدائی را با شرکت نماینده یی از ازهر استان در شهر تاریخی اصفهان تشکیل داد و در آن منحصرأ در باب بعضی از مسائل تعلیم و تربیت در مدارس ابتدائی بی بحث و مشاوره پرداخت و بدینگونه هم طرحهای خود را برای متصدیان این امور تشریح کرد و هم بنظرات آنان و انواع مشکلاتی که در نقاط مختلف کشور بشکلهای گوناگون در راه اجرای برنامه ها و طرحهای اصلاحی فرهنگ وجود دارد واقف شد و راه حلهایی نیز برای بعضی از این مشکلات پیدا کرد که ییاری خداوند آثار نیک آن قریباً در دبستانهای کشور مشهود خواهد افتاد.

اینک ییاری خدا و پیروی از منویات و اوامر مؤکد اعلیحضرت
همایون شاهنشاه

وزارت فرهنگ امیدوار است که نظایر این کنفرانس هر چندگاهی در گوشه یی از کشور تشکیل شود و با بحث و مشورت درباره مسائل مختلف تعلیم و تربیت و موضوعات گوناگون فرهنگی نهضت و پیشرفت شایان توجهی در کلیه شئون اجتماعی و معارف کشور بوجود آید.

اعضای کنفرانس

آقای کریم فاطمی مدیر کل فنی وزارت فرهنگ سرپرست کنفرانس

شرکت کنندگان :

از وزارت فرهنگ :

بانو توران اعلم معاون قسمت فرهنگی اصل ۴ .

بانو ناهید فخرائی رئیس اداره امورخانه داری . .

بانو زهرا دیده بان مشاور فنی .

آقای یوردس رئیس میسیون فرهنگی یونسکو .

» ابوالقاسم قربانی مشاور فنی

» اسماعیل والی زاده » »

» مهدی بطحائی معاون اداره مطالعات و برنامه ها .

» یوسف اردبیلی مدیر دایره تحقیقات روانشناسی .

از استان تهران :

آقای مهدی عقلی رئیس اداره تعلیمات ابتدایی تهران .

از استان آذربایجان شرقی :

آقای دکتر پیتنر مشاور فرهنگی .

آقای عبدالحسین پاکروح رئیس تعلیمات ابتدائی استان .

از استان آذربایجان غربی :

آقای رضا اسمعیلی رئیس تعلیمات ابتدائی استان .

از استان فارس :

بانو دکتر اسکات مشاور فرهنگی .

آقای جواد پریسای رئیس تعلیمات ابتدائی استان .

از استان خراسان :

آقای حسن بطحائی رئیس تعلیمات ابتدائی استان .

از استان اصفهان :

آقای معصومخانی رئیس فرهنگستان دهم .

» کروین مشاور فرهنگی .

» کلمن »

آقای رفیعی رئیس تعلیمات ابتدائی استان.
بانو نوری سرپرست تعلیمات خانه داری استان .

از استان گیلان :

آقای محبوب همایون املشی رئیس تعلیمات ابتدائی استان .

از استان مازندران :

آقای محمد اشکان رئیس تعلیمات ابتدائی استان .

از استان کرمان :

آقای جواد خیرخواه رئیس تعلیمات ابتدائی استان .

از استان کرمانشاهان :

آقای علی بیاناتی رئیس تعلیمات ابتدائی استان .

از استان خوزستان :

آقای محمد سعید دهدشتی رئیس تعلیمات ابتدائی استان .

از استان بلوچستان :

آقای محمود کوزه کنانی رئیس تعلیمات ابتدائی استان .

از فرهنگ کل کردستان :

آقای همایون دهقان رئیس تعلیمات ابتدائی کردستان .

مسائلی که در کنفرانس اصفهان مطرح شد:

- ۱- بحث در کلیات مواد بر نامه فارسی- حساب- هنر- علوم اجتماعی
علم الاشياء - خانه داری .
- ۲- بحث در چگونگی تقسیم ساعات بین مواد بر نامه سال اول ابتدائی.
- ۳- بحث درباره نحوه تشویق دانش آموزان و احتراز از ایجاد رقابت بین افراد .
- ۴- بحث درباره آیین نامه امتحانات سه سال اول ابتدائی.

نتایج مذاکرات کنفرانس.

۱- نتیجه بحث در کلیات مواد برنامه تحصیلاتی

در بحث از مواد برنامه تحصیلاتی در سه سال اول ابتدائی این نتیجه گرفته شد که هر ماده‌ای که در برنامه تحصیلات گنجانده میشود باید برای رسیدن به هدف‌های اصلی تعلیم و تربیت باشد بنابر این پیشنهاد گردید که مواد برنامه بشرح زیرین تعیین گردد:

۱- تعلیم مسائل دینی و اخلاقی بمنظور تحکیم مبانی دینی و وجدانی و اخلاقی اطفال.

۲- تعلیم مسائل بهداشتی و ورزش بمنظور تاهین سلامت بدنی و رشد جسمی اطفال.

۳- تعلیم زبان فارسی بمنظور مجهز کردن اطفال یکی از بهترین وسائل یادگیری و دیگر از آنجهت که زبان مهمترین رابط فکری افراد و وسیله حفظ و انتقال تمدن است. (در تعلیم زبان و مخصوصا در برنامه قرائت فارسی باید بمباحث دینی و اخلاقی توجه خاصی بشود).

۴- تعلیم مسائل اجتماعی و اخلاقی (تاریخ و جغرافی و تعلیمات مدنی و خانه داری و آموختن راه گریز از خطرات) بمنظور درك و حفظ موارد تربیتی و ملی و آشنایی با اصول اجتماعی و مقررات و مسئولیت‌های

خاص محیط زندگی .

۵ - تعلیم حساب و هندسه بمنظور آشنا کردن اطفال با اعداد و اشکال و راه بکار بردن آنها در زندگی .

۶ - تعلیم علم الاشياء بمنظور آشنا کردن طفل با طبیعت و عوامل طبیعی محیطی که در آن زندگی میکند .

۷ - تعلیم کارهای دستی و هنری بمنظور تحریک ذوق و استعداد هنری طفل و آشنا کردن او بارزش هنر ، همچنین آماده ساختن طفل باینکه در زندگی از مهارتهای هنری خود استفاده کند .

با این ترتیب برنامه تفصیلی دروس مختلف که قبلاً بوسیله متخصصان فن در اداره مطالعات و برنامه ها تهیه و بین اعضای کفرانس توزیع شده بود تصویب و تأیید شد .

۴ - نتیجه بحث در چگونگی تقسیم ساعات بین مواد برنامه .

در باب تقسیم ساعات بین مواد ، اصل (چند درصد) اختیار گردید و در سه سال اول ابتدائی ساعات بین مواد مختلف باین شرح تقسیم شد :

۱ - تعلیمات دینی و اخلاق ۰.۵ تمام وقت

۲ - ورزش و بازی و بهداشت و هنر ۱۵ ر

۳ - فارسی (خواندن و نوشتن

و دیگر فعالیت های آن) ۰.۴۵

۴ - حساب و هندسه ۱۵ ر. تمام وقت

۵ - علوم اجتماعی و علم الاشياء ۲۰ ر. « »

اما بطور کلی اعضای کنفرانس معتقد بودند که در تنظیم برنامه روز باید آزادیهایی بآموزگاران داده شود تا هر آموزگار بتواند در طرح برنامه روز اصل قابلیت انعطاف و ارزش محتویات و توازن و تنوع مطالب و ظرفیت و استعداد و احتیاج دانش آموزان را رعایت کند. در باب آغاز و پایان کار روزانه ، همچنین شروع و ختم سال تحصیلی ، پیشنهاد شد که با تحصیل مجوز قانونی اختیاراتی باستانهای کشور داده شود تا با رعایت این اصل که هر طفل باید دو پست روز در سال درس بخواند، بتوانند تغییرات مقتضی و مناسبی در شروع و ختم سال تحصیلی و آغاز و انجام ساعات کار روزانه بدهند .

۳. نتیجه بحث درباره نحوه تشویق دانش آموزان .

در باب این مسأله حساس تربیتی بحث دقیقی شد و اعضای کنفرانس باین نتیجه رسیدند که :

۱ - در تشویق یا سرزنش دانش آموزان باید همواره جانب اعتدال رعایت گردد و پیش از تشخیص استعداد و توانایی اطفال از تشویق یا سرزنش آنان خودداری شود .

۲ - از هر اقدامی که تولید حس رقابت در بین اطفال میکند باید

احتراز شود زیرا گاهی ممکن است عدم موفقیت . ر رقابت های فردی ، حسادت و نقائص روانی و اخلاقی دیگری بیار آورد .

۳ - ایجاد رقابت بین گروه ها و دسته ها پسندیده است و میتوان از این راه حس رقابت و برتری جویی اجتماعی را در اطفال تحریك كرد .

۴ - نتیجه بحث در باب آیین نامه امتحانات سه سال اول ابتدائی .

اعضاء کنفرانس پس از بحث مفصل درباره نحوه ارزش یابی کار دانش آموزان سه سال اول ابتدائی باین نتیجه رسیدند که مقایسه کردن اطفال با یکدیگر چنانکه در حال حاضر معمول و مرسوم است کار صحیحی نیست زیرا علاوه بر آنکه میزان دقیق از پیشرفت طفل بدست نمیدهد ممکن است آثار روانی شومی در مورد غالب اطفال بیار آورد بنابراین با توجه باینکه اطفال از حیث رشد اجتماعی و نوع عواطف و احساسات و رشد جسمانی و سلامت مزاج و وضع خانوادگی و کم و کیف تغذیه و استعداد و ذوق و خصوصیات دیگر با هم اختلافات زیادی دارند لازم میاید که کار هر طفل در تمام جهات با سوابق تحصیلی و میزان استعداد و توانایی خود او سنجیده شود و این عمل بطور دائم و مستمر و همراه بادیکر فعالیت های تعلیم و تربیت انجام پذیرد تا وضع هر طفل بطور همه جانبه و از جنبه های مختلف ارزش یابی شود . همچنین عقیده براین است که اگر کار هر طفل باندازه توانایی و استعداد خود او ارزش

یابی شود و روش آموزگار نیز از حیث تعلیم و تربیت و نحوه ارزش یابی صحیح و منطبق با اصول روانشناسی و احتیاجات اطفال باشد کلیه اطفال بااستثنای عده بسیار معدودی که وضع غیر طبیعی دارند در تمام مراحل ارزش یابی متناسب استعداد خود پیروز خواهند شد و بعلاوه نتایج بسیار دقیقی از باب تعیین نقائص کارشاگردی در روش معلم و کم و کیف برنامه های تحصیلی بدست خواهد آمد از اینرو :

الف - اعضای کنفرانس فلسفه آیین نامه جدید امتحانات سه سال اول ابتدائی را می پذیرند .

ب - پیشنهاد میشود که با توجه بمذاکرات مفصلی که در پیرامون آیین نامه جدید امتحانات دبستانها بعمل آمد در بعضی از مواد و اصول آن تجدید نظری از طرف متخصسان بشود .

ج - تأیید میشود که این آیین نامه اصل ارزش یابی و امتحان را از میان نبرده بلکه آنرا بادیگر فعالیت های تعلیم و تربیت در آمیخته است د- برای هر دانش آموز پرونده و کارنامه و برگ های مخصوص گزارش ، که بین والدین و دبستان مبادله میشود ، تهیه گردد و کلیه مشخصات طفل از جنبه های مختلف تعلیم و تربیت دقیقاً بوسیله آموزگار در آنها ثبت شود .

ه - برای شناختن اطفال غیر طبیعی و عقب افتاده از طرف متخصسان ملاک صحیحی تهیه شود و تکلیف این گونه اطفال در آینده

معلوم گردد .

و - آموزگاران با وسایل مقتضی مانند کلاسهای کار آموزی همچنین بوسیله راهنمایان فنی قوی با اصول اجرای روش جدید امتحانات آشنا شوند .

ز - آموزگاران بتدریج برای تدریس کلیه مواد در کلاسهای ابتدائی آماده شوند و آموزگاران کلاس اول حتی الامکان در کلاسهای دوم و سوم و چهارم نیز با شاگردان خود همراه باشند .

ح - از مواد خواندن و حساب و املاء و رونویسی در کلیه کلاسهای دوم دبستانهای اصفهان بمنظور بررسی آیین نامه جدید ، امتحانی بعمل آمد و در نتیجه معلوم شد که از ۵۲۶۱ نفر فقط ۳۱۵ نفر در دروسهای مذکور ضعیف هستند که معادل ۶٪ کلیه دانش آموزان است . این آزمایش در دبستان اصفهان تحت نظر اعضای کنفرانس انجام گرفت که نتیجه آن از این قرار بود :

عده شرکت کننده	۵۶۹ نفر
« ضعیف »	۱۱
چند درصد	۲٪

این بررسی و آمار نشان داد که آیین نامه جدید امتحانات میتواند نسبت بگذشته بنحو بهتری هدفهای تربیتی ما را تامین کند .

پایان

